

SCIRTOTHRIPS AURANTII, *S. DORSALIS* I *S. CITRI*

AGROFAGI PODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Roślina papryki ostrej (chilli) silnie uszkodzona w wyniku żerowania *Scirtothrips dorsalis* (po lewej: fot. https://www.freshfromflorida.com/content/download/68187/1612823/Pest_Alert_Scirtothrips_dorsalis,_Chilli_Thrips.pdf) oraz liście pomarańczy zdeformowane w wyniku żerowania *S. aurantii* (po prawej: fot. Pablo Alvarado Aldea. Lab. COAAH (Agapa). Junta de Andalucía. Hiszpania, <https://gd.eppo.int/taxon/SCITAU/photos>).

Pomarańcze uszkodzone w wyniku żerowania *S. citri* (po lewej) oraz dwa osobniki *S. citri* na liściu żywiciela (fot. University of California, USA, <https://gd.eppo.int/taxon/SCITAU/photos>).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

S. aurantii został stwierdzony w wielu krajach afrykańskich i Jemenie. Obecność *S. citrii* stwierdzono w Ameryce Północnej (Meksyk, USA) i Azji (Iran, Indie, Chiny). *S. dorsalis* występuje w kilku krajach afrykańskich, USA, Wyspach na Morzu Karaibskim, Azji (część południowo-wschodnia i Daleki Wschód), Australii i Oceanii, a ponadto jest notowany w Europie w Hiszpanii (lokalnie na cytrusach) oraz stwierdzono go w Austrii, Danii i Wielkiej Brytanii w szklarniach.

Scirtothrips spp. są wciornastkami (Thysanoptera: Thripidae). Wymienione gatunki kwarantannowe mają długość 1-1,2 mm a ich zabarwienie jest jasnożółte i podobnie jak inne wciornastki posiadają dwie pary skrzydeł pokryte szczecinami. Zebrane okazy należy utrwalić w 60% etanolu. Zidentyfikować po wykonaniu preparatu mikroskopowego na podstawie cech morfologicznych osobników dorosłych, pod dużym powiększeniem mikroskopu.

Rośliny żywicielskie

Głównymi żywicielami wymienionych gatunków wciornastków są cytrusy. Do innych, ważniejszych żywicieli poszczególnych gatunków owadów zalicza się:

- *S. aurantii* – orzech ziemny (*Arachis* spp.), szparag (*Asparagus* spp.), bawełnę (*Gossypium* spp.), magnolię (*Magnolia* spp.), rącznik (*Ricinus* spp.) i winorośl (*Vitis* spp.);
- *S. citrii* orzesznik (*Carya* spp.), bawełnę (*Gossypium* spp.), magnolię (*Magnolia* spp.), lucernę (*Medicago* spp.), daktylowiec (*Phoenix* spp.), różę (*Rosa* spp.) i winorośl (*Vitis* spp.);
- *S. dorsalis* – aktinidię chińską (*Actinidia chinensis*), cebulę (*Allium cepa*) orzech ziemny (*Arachis* spp.), szparag (*Asparagus* spp.), paprykę (*Capsicum* spp.), kamelię (*Camellia chinensis*), bawełnę (*Gossypium* spp.), truskawkę (*Fragaria* spp.), kauczukowiec (*Hevea brasiliensis*) hortensję (*Hydrangea* spp.) mango (*Mangifera* spp.), lotos (*Nelumbo* spp.), rącznik (*Ricinus* spp.), różę (*Rosa* spp.), tamaryndowiec indyjski (*Tamarindus indicus*) i winorośl (*Vitis* spp.).

Objawy występowania i szkodliwość

Postaci dorosłe oraz larwy mogą występować na wszystkich nadziemnych częściach rośliny. Podczas żerowania nakłuwają one tkankę roślinną odżywiając się sokiem komórkowym. W konsekwencji na powierzchni organów roślinnych powstają wypełnione powietrzem puste przestrzenie w tkance widoczne w postaci srebrzystych punktów. W przypadku silnego zasiedlenia dochodzi do srebrzenia i brązowienia liści, zahamowania wzrostu rośliny. Na owocach uszkodzenia mają postać srebrzystych pierścieni wokół szypułki (porażane są młode, niedojrzałe owoce). Największe szkody wywoływane są przez te szkodniki na cytrusach.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Owady mogą rozprzestrzeniać się w sposób naturalny na niewielką odległość. Na większy dystans szkodnik może być przenoszony głównie wraz z materiałem szkółkarskim roślin żywicielskich, kwiatami ciętymi i owocami oraz na opakowaniach.

Kontrola uszkodzeń i pobieranie prób

Informacje nt. uszkodzeń, terminu kontroli miejsc pobierania prób oraz rodzaju pobieranego materiału znajdują się w dokumencie:

„Agrofagi kwarantannowe spoza UE”, na stronie: <https://www.gov.pl/web/piorin/agrofagi-szkodliwe>.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku podejrzeń, co do obecności agrofaga w importowanym materiale roślinnym oraz w krajowych uprawach gatunków żywicielskich, należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <https://www.gov.pl/web/piorin/wojewodzkie-inspektoraty>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce *S. aurantii*, *S. citrii* i *S. dorsalis* podlegają obowiązkowi zwalczania (są to agrofagi kwarantannowe w Unii).